

ЖЫЦЬ І ТВАРЫЦЬ ДЛЯ НАРОДА

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЭЛЕННЯ СЯЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 42 (1368)

Субота, 30 мая 1959 года

Цана 40 кап.

Высокія патрабаванні

Шэсцьдзесят пяты год ідзе ўжо ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве. Шэсцьдзесят пяты год ідзе ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве.

Звяртаючыся да Цэнтральнага Камітэта КПСС, дэлегаты Трэцяга з'езду пісьменнікаў СССР заклікалі: «Мы ганарымся тым, што партыя ў сваім прывітанні нашаму з'езду назвала нас сваімі надзейнымі памочнікамі, і аб'явіла ёй і ў далейшым быць надзейнымі памочнікамі партыі ва ўсіх вышэйшых справах, якія яна робіць дзеля шчасця народа на нашай роднай зямлі і на ўсёй планеце».

Пісьм. калі наша Радама ўступіла ў пераход разгорнутага будаўніцтва камуністычнага грамадства, калі ў краі краі кіпіць самааддана стваральная праца народа па ажыццяўленню велічнага сямігадовага плана, — цпер яшчэ больш узростае роля саваецкай літаратуры і мастацтва ў камуністычным выхаванні працоўных.

Беларускі пісьменнік, як і ўсе саваецкія літаратары, поўныя гатоўнасці аддаць усе свае сілы стварэнню новага грамадства, выхаванню новага чалавека — чалавека камунізму. Беларуская літаратура прыніла да Шэсцьдзесяці пісьменнікаў са значнымі творчымі дасягненнямі. Нама сумненні, што ў бліжэйшыя гады гэтыя дасягненні шматкратна памножацца.

«Высокае прызнанне саваецкіх пісьменнікаў», — гаворыцца ў прывітанні ЦК КПСС Трэціму з'езду пісьменнікаў СССР, — праўдзіва і ярка раскрывае прыгажосць працоўных подвігаў народа, грандзёнасць і веліч барацьбы за камунізм, выступае палымным прапагандыстамі сямігадовага плана, усяляе бадзёрасць і энэргію ў сэрцы саваецкіх людзей, выкарыняе перажыткі капіталізму ў свядомасці людзей, дапамагае ліквідацыі ўсёга таго, што яшчэ перашкаджае нашаму руху ўперад. На гэтым шляху будзе расці вялікае мастацтва камунізму — мастацтва вялікіх думак, гарачых пачуццяў і высокіх страстей, мастацтва, здольнае натхніць мільёны і мільёны будаўнікоў камунізму на новыя вялікія справы».

Беларускі народ чакае ад сваіх пісьменнікаў больш твораў аб гэроях працоўных справах рабочага класа і калгаснага сялянства, аб жыцці і працы інтэлігенцыі. Наш патрабавальны чытач жадае мець кнігі высокага мастацкага ўзроўню. Пашырэнне мастацтва — велікая навізна і важная праблема ўсёй саваецкай, у тым ліку і беларускай, літаратуры. Аб гэтым з усёй вострай гаварылася на Шэсцьдзесяці пісьменнікаў.

На новы гістарычны рубж выходзіць наш народ, на новы рубж выходзіць і літаратура. Так, камунізм — гэта ўжо не далёкая мара, гэта ўжо блізка будучыня; стварэнне мастацтва камунізму — гэта надзвычайна важная і пачынаюцца сёння. Менавіта таму абмеркаванне на з'ездзе творчых праблем было такім ухваляемым, страшным, прасякнутым шчырымі клопатамі аб развіцці саваецкай літаратуры, аб яе далейшых поспехах у мастацкім адлюстраванні жыцця.

І гэта зразумела. Літаратура камунізму павінна быць вялікай літаратурай не толькі па багачству ідэйнага зместу, але і па мастацкай дасканаласці, каб яна вызначалася праймай і прыгажосцю мастацкіх вобразаў, яркім увасабленнем актуальных тэм сучаснасці.

Літаратура і сучаснасць, уздасканаленне мастацкага майстэрства, выхаванне літаратурнай энэргіі, пашырэнне і паліпавненне творчых сувязей паміж братамі нацыянальнай літаратуры краіны — вось асноўныя праблемы, якія вырашаліся на з'ездзе.

І гэта зразумела. Літаратура камунізму павінна быць вялікай літаратурай не толькі па багачству ідэйнага зместу, але і па мастацкай дасканаласці, каб яна вызначалася праймай і прыгажосцю мастацкіх вобразаў, яркім увасабленнем актуальных тэм сучаснасці.

З'езд падкрэсліў, што саваецкі пісьменнік лічыць найпершым сваім абавязкам — адлюстраванне сучаснасці, паказанне гэрояў эпохі будаўніцтва камунізму, сённяшняе жыццё нашага народа. Творца ў гэтым тэму ў нас шмат, але іх трэба яшчэ больш. Выступаючы на з'ездзе пісьменнікаў, таварыш М. С. Хрушчоў гаварыў: «...справы саваецкага народа такія грандзёныя і такія пудоўныя, што калі б вы, дарэчы сабраў, зрабілі ў многа разоў больш чым зраблена, дык і гэтага было б мала, каб паказаць жыццё саваецкага народа ва ўсім яго вялікім размаху, стваральнай творчасці, разнастайнасці».

Нажаль, у нас публікуецца яшчэ шмат твораў невялікіх, слабых у мастацкіх адносінах, што найчасцей з'яўляюцца вынікам недастатковага ведання жыцця тым ці іншым пісьменнікам. Высокае ж майстэрства дасягаецца на аснове непарыўнай сувязі пісьменніка з жыццём краіны. Жыць думамі і справамі народа, глыбока вучуцца рэчаіснасці — толькі пры гэтым умяне нараджацца сапраўднае творчае натхненне, нараджаюцца творы, аметныя мастацкай глыбінёй адлюстравання жыцця. Аб гэтым сведчыць уся практыка саваецкай літаратуры.

Шэсцьдзесят пяты год ідзе ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве. Шэсцьдзесят пяты год ідзе ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве.

Задачы, што ставіць перад саваецкай літаратурай на далейшым гістарычным этапе, — адказны і пачынаюцца. Народ і Камуністычная партыя ўскладаюць на пісьменнікаў вялікія адказнасці. Каб паспяхова справіцца з гэтымі задачамі, каб адраўдаць гэтыя спадзяванні, неабходна пастаянная творчая актыўнасць, строгае патрабавальнасць кожнага літаратара да сабе; неабходна паліпавненне дзейнасці Саюза пісьменнікаў, творчых секцый, нашых друкаваных органаў. Нельга забывацца і на такую справу, як прапаганда літаратуры. Беларуская саваецкая літаратура мае значныя злыбыткі. За сорак год існавання яна шмат чаго дасягнула, у нас вырас вялікі атрад таленавітых літаратараў, з'явіліся кнігі, вядомыя далёка за межамі рэспублікі. І трэба гаварыць аб гэтым на поўны голас, трэба смела і па-гаспадарку ўзняць надзвычайна праблемы развіцця беларускай літаратуры, папулярназваць яе здыбыткі.

Шэсцьдзесят пяты год ідзе ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве. Шэсцьдзесят пяты год ідзе ў гісторыю саваецкай культуры. Ён абмеркаваў важнейшыя праблемы развіцця нашай літаратуры, яе ўзровень у камуністычным будаўніцтве.

Інтарсы развіцця нашай роднай літаратуры патрабуюць ад нас дбайнасці, клопатаў аб ёй заўсёды і ўсюды.

Таварышці культуры і мастацтва ў Кобрыне. У Мінску да 24 чэрвеня будзе адкрыты новы летні кінатэатр па вуліцы Апацкага.

Сямімільнымі крокамі ідзе Саваецкая Радама ўперад, да камунізму. Пісьменнікі павінны стварыць новыя выдатныя творы, якія дастойна адлюструюць веліч нашай пудоўнай эпохі.

Таварышці культуры і мастацтва ў Кобрыне. У Мінску да 24 чэрвеня будзе адкрыты новы летні кінатэатр па вуліцы Апацкага.

Інтарсы развіцця нашай роднай літаратуры патрабуюць ад нас дбайнасці, клопатаў аб ёй заўсёды і ўсюды.

Таварышці культуры і мастацтва ў Кобрыне. У Мінску да 24 чэрвеня будзе адкрыты новы летні кінатэатр па вуліцы Апацкага.

Інтарсы развіцця нашай роднай літаратуры патрабуюць ад нас дбайнасці, клопатаў аб ёй заўсёды і ўсюды.

Таварышці культуры і мастацтва ў Кобрыне. У Мінску да 24 чэрвеня будзе адкрыты новы летні кінатэатр па вуліцы Апацкага.

Можна без перабольшання сказаць, што Трэці Усеазаюзны з'езд пісьменнікаў будзе мець гістарычнае значэнне для далейшага росту і развіцця шматнацыянальнай літаратуры народаў Саваецкага Саюза. Такое высокае прызнанне яго ролі мае рэальныя падставы і тлумачыцца перш за ўсё тым, што з'езд праходзіў ў атмасферы глыбокага абмеркавання канкрэтных шляхоў уздзелу літаратуры ў ажыццяўленні велічнага сямігадовага плана разгорнутага будаўніцтва камуністычнага грамадства. Адноль, між іншым, ладзіла вынікала асноўная творчая праблема дзейнасці ўсіх пісьменніцкіх арганізацый СССР — праблема ўдасканалення мастацкага майстэрства. І, быць можа, упершыню яна атрыла самае ўсеабаваючае, страшнае і глыбокае абмеркаванне, прасякнутае гаспадарскімі клопатамі аб стварэнні літаратуры вялікага сацыяльна-гістарычнага дыхання, вартай нашага гэрояўнага народа — сацыяльна жыцьцёва ідэальна камунізму.

У гэтай сувязі нельга не прыгадаць трагічныя словы Леаніда Сабалева, які лічыў на Першым з'ездзе ў прысутнасці асноўнага логіка саваецкай літаратуры Максіма Горькага сказаў, што ў нас партыя даўла пісьменнікам ўсё права, за выключэннем права пісаць дрэнна. І мне здаецца, асноўны вывад, які з жалезнай паслядоўнасцю вынікае з усіх праграмных дакументаў, прынятых з'ездом, у тым вост і заключаецца, каб пераадолаць пісьменніцкія злыбыткі, шмат і невялікіх твораў. Наша партыя, народ выхавалі выдатны мастацкі кадры, і ў нас ёсць усе магчымасці дзеля таго, каб бесперапынна ўзабагаць саваецкую класіку новымі выдатнымі творамі, напісанымі на аснове глыбокага вобразна-філасофскага асэнсавання рэчаіснасці і духоўнага, маральнага аблічча гэроя нашых дзён.

Мастацкай творчасці — сапраўды велізарнай. Факты гавораць самі за сабе: здыбыткі і дасягненні беларускай мастацкай літаратуры за апошнія гады значныя і іх пераадоленне нельга.

У цэнтры ўвагі нашых пісьменнікаў быў і застаецца чалавек — творца камуністычнага грамадства. Яго думы і перажыванні, мары і светлыя спадзяванні, яго самааддана праца на будоўлях камунізму, за фабрычнымі варштатамі і на калгасных палях складаюць галоўныя пачынальныя матэрыялы сучаснай беларускай літаратуры. Ён значны творчы рост за апошнія перадаз'ездзкія гады характарызуецца крутым паваротам да больш паліпавленага аналізу псіхалогіі і думак, адчуванняў і душэўных перажыванняў людзей — жыццёвых і адухоўленчых гэрояў нашых вялікіх дзён. Беларускі пісьменнік стварае прытэматычнае ўказанне таварыша М. С. Хрушчова аб тым, што «галоўная лінія развіцця заклочана ў тым, каб літаратура і мастацтва былі заўсёды звязаны з жыццём народа, праўдзіва адлюстравалі і багаты і разнастайнасць нашай сацыялістычнай рэчаіснасці, якая і пераадолаць паказвалі вялікую пераможную дзейнасць саваецкага народа, высакорнасць яго імкненняў і мот, чыстыя маральныя якасці. Вышэйшае грамадскае прызначэнне літаратуры і мастацтва — узняць народ на барацьбу за новыя поспехі ў будаўніцтве камунізму».

Дзякуючы гэтым мы і адначасем сур'ёзна поспехі беларускай літаратуры за апошнія гады, у тым ліку і пазей, якая ў асобе такіх яе выдатных майстроў, як Максім Танк, Аркадзь Куляшоў, Пётрусь Броўка, Мімен Панчанка, наблізілася да мастацкай дасканаласці. Зроблены рашучы крок наперад да

больш цеснага, арганічнага яднання мастацкай творчасці з жыццём і бытам народа, яго эстэтычнымі патрабаваннямі і інтэлектуальным ростам. Нас перш за ўсё радуе добрыя, цікавыя раманы, як «Стрэннема на барыках» Ілііна Пестрака, «Крыніцы», «У добры час» Івана Шамякіна, «Калі зліваюцца ракі» Пётруся Броўкі, «Даль палява» Тараса Хадкевіча, «За годам год» Уладзіміра Карпава, «Світанне» Аркадзя Чарнышэвіча, пудоўныя апавяданні і нарысы Янкі Брыля і іншыя.

Шлях далейшага развіцця шматнацыянальнай літаратуры саваецкай народнай шмат і ясны. Ён асветлены мудрымі ўказаннямі нашай партыі, запісанымі ў прывітанні ЦК КПСС Трэціму з'езду пісьменнікаў СССР. «Высокае прызнанне саваецкіх пісьменнікаў», — гаворыцца ў прывітанні, — праўдзіва і ярка раскрывае прыгажосць працоўных подвігаў народа, грандзёнасць і веліч барацьбы за камунізм, выступае палымным прапагандыстамі сямігадовага плана, усяляе бадзёрасць і энэргію ў сэрцы саваецкіх людзей, выкарыняе перажыткі капіталізму ў свядомасці людзей, дапамагае ліквідацыі ўсёга таго, што яшчэ перашкаджае нашаму руху ўперад. На гэтым шляху будзе расці вялікае мастацтва камунізму — мастацтва вялікіх думак, гарачых пачуццяў і высокіх страстей, мастацтва, здольнае натхніць мільёны і мільёны будаўнікоў камунізму на новыя вялікія справы».

Выкананне гэтых мудрых указанняў дапаможа нашым пісьменнікам стварыць буйныя мастацкія палотны, вартыя нашай вялікай эпохі — эпохі разгорнутага будаўніцтва камуністычнага грамадства.

Сцяпан МАХРОВІЧ.

Дасягненні нашай шматмудрай літаратуры — літаратуры ланіцкіх прынцыпаў народнасці і партыйнасці

Сучаснік — асноўны герой

Вялікае ўражанне зрабіла на мяне прамова таварыша М. С. Хрушчова на Шэсцьдзесяці пісьменнікаў СССР, які з'явіўся выдатнай падзеяй у культурным жыцці нашай краіны. У прамове М. С. Хрушчова асабліва падкрэслівана неабходнасць праўдзіва і ярка раскрываць патхнёны працу саваецкага чалавека, яго барацьбу за пераадоленне ў жыцці рэальнага XXI з'езду КПСС, яго вялікія поспехі ў будаўніцтве камунізму.

Хочь гэта прамова была сказана на пісьменніцкім з'ездзе, яна ў роўнай ступені датычыцца і нас, артыстаў опернага мастацтва. Нас хваляе праблема сучаснасці; мы сучасныя навушныя бачыць рысы сучаснага гэроя ў звычайных людзях, у іх штодзённых працоўных подзвігах.

Горкі гаварыў: «Чалавек — гэта гучыць горад». Вось такога з вялікай літары Чалавека нашых дзён нам і хочацца паказаць на сцэне ў вобразах, якія мы ствараем. Я асабліва вельмі жадаю выступіць у аперы-небудзь новай оперы нашага сучаснага кампазітара, асабліва ў оперы беларускага кампазітара, у якой прадставілася б магчымасць стварыць партрэт саваецкага чалавека, мотанакіраванага, працавітага і ў той жа час не пааб'яўленага простых душэўных якасцяў. Але нашы жаданні могуць ажыццявіцца толькі ў тым выпадку, калі кампазітары сапраўды напішучы творы, якія будучы ўспрымаць наш вялікі народ і яго барацьбу за набліжэнне камуністычнага заўтра.

Л. БРАЖНІК, народны артыст БССР.

У дзень пакоі малодзёных інтэлігенцтва, на тумбаках і старанна зробленых палічках, можна ўбачыць кнігі. Чым толькі не цікавіцца малодзёны будаўнік! Побач з даведнікамі па бетоннай справе і табліцамі ла-

барымаў стаіць томікі Пучкіна і Глока, Куналя і Бёрна, Шахава і Лынькова, апошнія зумары літаратурных часопісаў, тамы энцыклапедыі. У любой шафэраўскай кабінке над ветравым шклом абавязкова трычкі кніжкі. Тут чытаюць усе і чытаюць многа.

А вост з вежавата крана імкліва, нібы вавёрка, збігае дэзінтанцыяналізаваная Валя Забаронька. Пазалетэцца яна скончыла Лайгоўскую дзесяцігодку, а сёння ўжо называе «сваімі» маладымі, якія будавала ў Барысаве. З радасцю глядзіць тоненькая бялая дзюбчына на пён свай працы — на дамы юнага горада на Дзвіне. Будуюць яе называюць артысткай сваёй справы, кожная брыгада муляроў просіць, каб кранавышчыцай у іх працавала Валя. У яе шклянцы кабіне заўсёды стаіць букетік кветак, а побач ляжыць цікавы раман або томік вершаў. Трымаючы ў руках кніжку П. Паўленкі «Шчасце» — яна весела расказвае пра сваё кароткае жыццё, пра сваю рэвалюцыйную прафесію і з доркам пытае:

— Калі ж напішучы пісьменнік пра шчасце майго пакалення? Яна гаворыць пра выступленне Мікіты Сяргеевіча Хрушчова на з'ездзе пісьменнікаў, пра клопаты партыі аб саваецкім чалавеку, пра веру ў простых людзей, пра павалу да іх.

У малады будаўнік, сапраўдны гэрояў нашага часу, штодзёна рашаных пытанняў. Адказы на іх яны шукаюць у кнігах саваецкіх пісьменнікаў, але аднаго саваецкага пачынаюць дзіць не знайшоў мясца на старонках гэтых кніг, а чытач прагна чакае яго з'яўлення ў раманах, паэмах і вершах.

Бяларабальны і чылы, адчуваныя і бяспраўны ў азіяцкіх літаратурах, малады чытач нікому не даруе фальшу і паўпраўды, абыхваваці да нашага часу, прымітыву, анекдотнай і бяздурнай пісанні.

Вядучы гэтага чытача, сумленне не дазваляе пісаць абм яе.

Знамянальна, што з'езд сабраўся ў першую вясну першай сямігадкі. Ён меў уяўленца вясно магутага росквіту нашай шматнацыянальнай літаратуры, усіх творчых сіл народа. Пісьменнік заўсёды павінен іці хопя на крок уперад свайго часу, жыць і працаваць па-камуністычнаму, бо, як прадачы вялікі Ленін, літаратурная справа ўжо стала «каллектам і вунікам» адзінага механізму, які прыводзіцца ў рух свядомым авангардам усяго рабочага класа.

Каб апраўдаць высокую годнасць саваецкага пісьменніка, дарэб партыі і народа, трэба пісаць так, каб твае творы чыталі «без шпількі», укладзі ў кожны радок усю сілу думкі і сэрца.

Навучэнны групы камуністычнай працы і вучобы — актыўныя распаўсюджвальнікі творчых беларускіх пісьменнікаў. Яны арганізавалі прадэж мастацкай літаратуры ў вучылішчы. Мікалай Мірошкін і Іван Клопаў у першым дзень прарадзі некалькі дзесяткаў кніг беларускіх аўтараў. Вечаслаў Свердліўкаў набыў творы Івана Шамякіна «Крыніцы» і «У добры час», Леанід Раманаў купіў зборнік вершаў Мімена Панчанкі, Віктар Лукушэвіч папоўніў асабістую абліячкую вершы і байкамі Эд. Валасевіча і Ул. Корбана.

На дзмку: парт В. Матвусоў узяміць навушны будучынага вучылішча № 5 Магілёва з матэрыяламі Трэцяга Усеазаюзнага з'езду пісьменнікаў, расказаў аб сваіх творчых планах.

Тэкст і фота В. Мясціцы.

ПА САКРЭТУ...

Фотазвод Ул. Крука.

Міжнародны дзень абароны дзяцей

Штогод першага чэрвеня адзначаецца Міжнародны дзень абароны дзяцей. Гэты дзень, які стаў традыцыйным, яднае ўсё сумленнае людзей свету ў барацьбе за трывалы мір, за ўмацаванне дружбы народаў у імя шчасця будучага пакалення.

Радасна і добра жывецца дзецям у нашай краіне. Для іх створана вялікая сетка ясляў, дзіцячых садоў, пляцовак, санаторыяў, бібліятэк, паліовак піянераў. З кожным годам паліпавяцца школьныя будаўніцтва. Для маленчкі чытаюць выдатна разнастайна літаратура. Так, за мінулы год Беларускае дзяржаўнае выдавецтва выдала больш 20 назваў розных кніг мастацкай літаратуры.

Днямі Цэнтральны Камітэт КПСС і Савет Міністраў СССР прынялі істанову «Аб мерах па далейшаму

развіццю дзіцячых дашкольных устаноў, паліпавіненню выхавання і медыцынскага абслугоўвання дзяцей дашкольнага ўзроста».

Пастаянна адзначае, што ў нашай краіне дасягнуты значныя поспехі ў справе правільнага выхавання дзяцей дашкольнага ўзроста. Толькі ў 1958 г. Саваецкі ўрад выдаткаваў на будаўніцтва і ўтрыманне дзіцячых устаноў дзесяць мільярдў рублёў. У новай сямігадзі на гэты ж мэты будзе асігнавана звыш 103 мільярдў рублёў.

Пастаянна абавязвае партыйныя і саваецкія органы праваўдчыя клопаты аб дзецях дашкольнага ўзроста — паліпавіць колькасць ясляў, садоў, паліпавіць харчаванне, наладзіць выбар цацак, выдываць для дзяцей цікавую і карысную мастацкую літаратуру.

Разведчыкі будучыні

Мы жывём у незвычайны час. На нашых вачах адзіеніцца самы запаветны мары чалавечтва. Першы касмічны карабель — разведчык далёкіх прастораў выраіцца за арбіту Зямлі, стаў спадарожнікам Сонца.

І знамянальна: гэта адбылося ў студзені 1959 года, на другі дзень пачатку сямігадкі Саваецкай краіны. У гэты ж час нарадзіліся брыгады камуністычнай працы, якія наш народ па праву называюць разведчыкамі будучыні.

Яны, гэтыя брыгады, напісалі на сваіх сцягах высакорныя дэвізы: «Працаваць і жыць сёння лепш, чым учора». Значыць, кожны дзень павінен стаць для члена брыгады новай ступенню, з якой ён бачыць значна вышэй, і больш ярка і выразна паўстае перад ім новы свет жыцця, працы, творчасці.

Гэты пудоўны пачыч належыць рабочым Маскоўска-Разаанскай чыгункі.

Пісьм. нама ніводнага прадпрыемства ў рэспубліцы, дзе б не змаглі быць за авалоданне тэхнічнымі дэмамі і высокую культуру працы, за новы камуністычны побыт, за камуністычную мараль. У адным толькі Мінску 380 змен і ўчасткаў спява брыгады за права называцца калектывамі камуністычнай працы.

Мне давалася наведаць некаторыя прадпрыемствы Мінска, паліпавіць станокі нашых перадавых рабочых, гутарыць з імі. Скажу шчыра: надоеда запомніліся гэтыя сустрэчы.

Завод аўтаматчных ліній, ці, больш правільна, — завод будучага... Тут нараджаюцца і выпускаюцца спецыяльныя станкі — аўтаматы і палія аўтаматныя лініі. Імі будуць абсталяваныя пачы новых заводаў у новай сямігадзі. У такіх цехах не будзе рабочых, сачыць за станкамі-аўтаматамі даручыць аднаму — двум зменным інжынерам.

Адразу за праходнай, налева, стаіць гмах інструментальнага цеха. Мне казалі — тут працуе брыгада Мікалая Галавача, якая выраітала жэлі і працаваць па-камуністычнаму. Широкая брама расчынена наступе. У цэх па бетоннай дарожцы бязьмі электракар, нагнаны дачеру дэталі. Электракар выдзе дзюбчына ў сінэй хусціцы. Яна жмурыцца ад вясновага сонца, усміхаецца. Запыніць яе, спытаць, дзе рабочае месца Мікалая Галавача? Не, не варт! Я пераступіў парог цеха, на мяне хлынуў цэлы вадапад гукаў, рытмаў, шуму.

Мікала Галавач і яго баявыя сябры — Марчанка і Дзядко — звычайныя слесары. Яны рамантуюць інструмент, неабходны для работы токараў, фрезероўшчыкаў, інжынераў. Фактычна гэтыя хлопцы — своеасаблівыя ювеліры. Як вядома, некаторыя вышэйшыя прыборы патрабуюць надзвычайна строгай дакладнасці — аж да 0,02 мікраў. Калі іх паказанні горшыя — значыць прылады няспраўныя. Іх туды іслучу ў брыгаду Галавача. І тут вышэйшача прычына разладкі інструмента, пасля чаго пачынаецца рамонт. Тонкая, складаная праца!

Калі вобразна сказаць — брыгада Галавача стаіць на варце дакладнасці. І, відаць, спецыфічная праца наклапа прыметны адбтак на душы і душы малых людзей. Яны хочучы быць дакладнымі і строгімі не толькі на рабоце, але і ў штодзённым жыцці.

Вось ён, Мікалай Галавач, светлавалосы, круглатвары, у прасторным дэмансінім халаце, стаіць каля станка і мента тлумачыць зусім невялічкіму хлапчуку. Ваўчыч хлапчука сярэд дарослых крыху даўня. Што такое? Наўжо ў брыгадзе, якая занята адказнай работай, працуюць дзеці?

Пасля ўсё паступова высвятля-

еца. Так, сапраўды брыгада Галавача ўлік камуністычнага авалодання ўваля шэфства над 15-гадовым юнаком Сямёнам Пудоўнікам. Што ж здарылася з Сямёнам? Калі коратка адказаць — хлопце збіўся з правільнага шляху. Ён выйшаў з-пад нагляду маті, пакінуў школу, не пачаў дома, курыць, сабраваў з падароннымі асобамі, якія жылі несумленнай працай.

Мікола Галавач убаўчы аднойчы Сямёна, убаўчы выпадкова за надобрай справай — і захваліўся.

«Прападзе хлопце», — паумаў на вясце. — Прападзе! Лёс хлапчука мотна непаклоў Мікалая І калі на цэлым сходзе брыгады рабочых бралі камуністычны абавязальнасці, Мікалай Галавач упероміў пра Сямёна.

Вывіртаець чалавек, раскрыць перад ім радасць працы і творчасці — ці ж не высакорна мэта, самая што ні на ёсць камуністычная ў поўным сэнсе гэтага слова! І Мікалай выраітываў

Жыццёва важна

Кірыла АРАЎСКІ,

дэпутат Вархоўнага Савета СССР, старшыня калгаса «Расвет» Кіраўскага раёна.

Самы жыццёва важны момант у жыцці чалавечай асобы — гэта момант, калі яна становіцца свабоднай і адказнай за свае дзеянні. Гэты момант называюць «жыццёва важным».

У нашым жыцці гэты момант сустракаецца часта. Гэта можа быць момант выбару професіі, момант стварэння сям'і, момант пераходу на новую работу.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

Гэты момант павінен быць момантам перамены, момантам стварэння новага жыцця.

У гэты момант чалавек павінен быць гатовым да любых пераменаў і адказна за свае дзеянні.

шынь калгасаў, а стаўкі павінны быць розныя. Бо і на вытворчасці няма такой адной стаўкі. Напрыклад, дырэктар Мінскага трактарнага заводу заслужана атрымавае за сваю працу значна большую аплату, чым, скажам, наш дырэктар райпрамакаміна.

З гэтага прынцыпу мы павінны весці аплату працы і адміністрацыйна-гаспадарчага персаналу ў сваіх калгасах. Правільна, треба выступаць супраць таго, каб старшын, бухгалтараў, аграномаў і брыгадзіраў налічаць дадатковую аплату за пасаджэнне аўтамабіля або за лішні дзесятак лек, якія з'яўляюцца ў іх.

На нашу думку, найбольш правільнай аплату працы адміністрацыйна-гаспадарчага персаналу павінны ўсталяваць у залежнасці ад велічыні ўсяго годавага грашованага прыбытку калгаса. Гэта ўзнімае і ў брыгадзіраў, і ў аграномаў, і ў загадчыкаў ферм матэрыяльную зацікаўленасць у развіцці ўсіх галін вытворчасці.

Гэтай формы аплаты трываеся мя ў сваёй сельскагаспадарчай арцелі. Напрыклад, мяне, як старшыню калгаса, налічаюць 0,1 працента ад агульнай сумы грашованага прыбытку арцелі, мясціну старшыні, агульнаму аграному і агульнаму бухгалтараў — па 75 працентаў, а брыгадзірам вытворчых брыгад і загадчыкам ферм — па 55 працентаў ад заробку старшын. Тут траба адзначыць, што гэты прынцып аплаты поўнацю задавальняе ўсіх членаў арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Упарадкаванне аплаты працы, як і ў нашым калгасе, павінна быць зроблена ў такім жа аб'ёме, у якім зроблена ў калгасе «Гэта заслужанае ўвагі», аднаго з найбольш развітых калгасаў нашай арцелі. Ён іх можа зрабіць вольнымі і адказнымі за сваю працу і за вынікі працы.

Культурная хроніка

У Заслаўскім раённым Доме культуры адбыліся сустрэчы чытачоў з беларускімі пісьменнікамі. Вялікая зала Дома культуры была перапоўнена.

На сустрэчу прыехалі Аляксей Асіпенка, Мікола Аўрамчык, Пётруся Творчаскі, пісьменнік і аўтар аповесці «Судавіч» Яўза Яўзавіч, аўтар аповесці «Сягондзя» Яўза Яўзавіч, аўтар аповесці «Сягондзя» Яўза Яўзавіч.

Затым з чытаннем сваіх твораў выступілі пісьменнікі А. Асіпенка, М. Аўрамчык, П. Макаль, Р. Барадулін.

В. ДЗЕМ'ЯНОВІЧ. Ініцыятарамі стварэння музычнага сектара ў Бялыніцкай беларускай сельскай школе з'явіліся вучні старэйшых класаў. Пелатэгі падтрымалі іх ініцыятыву. Яны падрыхтавалі прайграмаваныя і выдатныя кампазіцыі.

У дні вясняных палевых работ ажыўляў работу калектыву мастацкай самадзейнасці «Жалудоўскага раёна». За апошні час у калектыве адбыліся значныя змены.

Створана агітбрыгада пры Дубраўскім сельскім клубе. Самадзейны артысты ўжо выступілі ў сваім калгасе «40 год Кастрычніка», а таксама з'явіліся ў сельскагаспадарчай «Пераможцы».

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Сям'я музыкантаў у Мядзельскім раёне. Усе члены сям'і любяць музыку. Вяліка Станіслава Браніслававіч Шымакоўскі добра грае на гітары, гармоніку, балалайку, жонка Гіта Міхайлаўна — на гітары, сын Юра на гармоніку, дачка Людэ — на балалайку.

Героі і рэчаіснасць

Паш чытач ведае І. Грамовіча, як аўтара цікавых апавяданняў, асобных замалёвак, у якіх галоўную ўвагу пісьменнік адводзіць паказу ныхчых сутнасці, адлюстраванню іх жыцця, працы і ўзаемаадносін паміж сабою.

З твораў гэтага аўтара найбольш вылучаюцца сваімі мастацкімі вартасцямі і раскрыццём чалавечых характараў такія апавяданні, як «Рына-Марына», «Благітная брошка», «Таварыш Калыска», «Прыязджай, сыноч», «У лесе на палічцы».

Пісьменнік даволі падрабязна спыняецца на характэрныя рысы Марыны, у многім удаля раскрыцця багаты ўнутраны свет героіні. Яна шчыра і непарасядчым, паслядоўна і з шчырацінай адданасцю перадае свае ўражанні і ўспрымання.

Але ёсць у гэтым творы і пэўныя недахопы. Пісьменнік увесць такія рысы характэрнага героя і апавядання, абмяжоўвае іх дзеянні. Замест паказу, аўтар часта толькі апісвае, сам спыняецца на звышчужы, што з пераважаюць адмоўны і хто станаючы. Наўрад ці дапамагаюць раскрыццю характараў Марыны такія аўтарскія заўвагі, накіраваныя на аўтара: «Калі ўжо гаварыць аб ёй, дык усюды, дзе ні пабыла Марына, яна была самай абыходлівай і ласкавай сярод маладзёжкі».

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

дарагі Кастуся і Антона «раздзілі» ў розныя бакі. Пісьменнік падрабязна чытача да вываду, што чалавек, у якога ўласная кватэра і шафа з рэчамі пачалі застаньці бурлівае жыццё нашай рэчаіснасці, — такі чалавек маральна драбнее і робіцца абыякавым.

Сурова ставіцца пісьменнік і да людзей накіштат Калыскі (апавяданне «Таварыш Калыска»). На першы погляд, Калыска стварае ўражанне цікавага суб'екта і наогул прыемнага чалавеча. Усё ён гатовы разглядаць і браць ініцыятыву ў свае рукі. Але, на жаль, яго ініцыятыва праўдліва толькі на словах.

Таму не выпадкова каласнікі называюць яго «паказным» чалавечым. Характар Калыскі даволі мільзавы і індывідуальны ў яго мове. «Я сам хацеў» у журналістыцы фактальна спачатку пайсці. Са мной жа разам Шамакін вучыўся. Так, так! Прымітанне яму перадаваўце ў Мінску. Ён мяне знае! — хваліцца Калыска перад прыездным карэспандэнтам.

Не, не людзі накіштат Калыскі набываюць аўтара зборніка «Рына-Марына». Яго героі — людзі смелыя, энергічныя, шчырыя і сумленныя, тыя, што не паляюцца цяжкай працай, не замыкаюцца ў кола інтэлектуальнай кватэры і жыццёва здольныя паўнакроўна жыццю.

У зборніку гэта вясковы радзёхнік Антон і звышчужы Надя («Калі пайсці антонаўкі»), афіцэр Савецкай Арміі Аляксей Ганчарык і яго маці Барбара («Прыязджай, сыноч!»), мастацкі Дзімітр Рокан, Зола Палкоўніца, Вера Бортнік і іншыя («Благітная брошка»).

Асабліва поўна і пераканальна вылісаны характары героюў у апавяданні «Благітная брошка». Малады настаўнік Данік Рокан, Малады Барэзніка, Вера Бортнік, Зола Палкоўніца жыццёва дружым і закладчыкам калектывам, і кожны з іх ікнецца стаць на ўзроўні «сапраўднага педагога». Станаючы асобы гэтых людзей раскрываюцца ў жыцці, у працы і ўзаемаадносін паміж сабою. Узяць хоць бы Данік Рокан. Ён толькі што закончыў інстытут і прыходзіць у школу з івертым намерам прывесці ўсе свае веды і сілы ў справе выхавання маладых пакаленняў.

У апавяданні «Рына-Марына» значна глыбей раскрыты характары героюў у апавяданні «У лесе на палічцы». У апавяданні гэтым жывы і яркавы дэяў. Два кадравыя рабочыя Кастусь Грыб і Антон Грыб закрэаюцца ў сваіх размовах розныя жыццёвыя пытанні. Пісьменнік стаіць тут як бы збоку і да магчымасці чытачу зрабіць самому вывад аб героях апавядання.

З гутарак, размоў, выказванняў, а часамі і даволі вострых дыскусій паміж героямі былі сабрамы Антона Грыба і Кастуся Грыба. Антон Грыб гаворыць, што з цягам часу гэтыя людзі кардынальна размыліся ў сваіх поглядах на жыццё і працоўны абавязак.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Інакш разважае «Кастусь Грыб». Ён лічыць, што дастаткова патраціў сілы і «выцягнуў» сваё. Цяпер ён больш цікавіцца ўласнай майстраванай, уласнай душой, а таму і не даўна, што Кастусь Грыб моцна займаў думкі, каб хутчэй пайсці на пенсію і ступіць сваё месца іншым.

Паранейшым маладым дзурчым, не па ўрачце будаўніцтва і энергічным, аданым калектыву і справе застаўся Антон Грыб. Ён радуецца, што на змену старэйшым кадрам вольныя рабочыя прыходзіць багата і здольная змена маладых майстроў вытворчасці.

Сцяжына «пазлавацца да Вадзіна, каб стаць гадзчыкам навуцальнай часткі. Адым словам, Вадзік дэманічна, як «феадал» і ніколі ні ад каго не атрымаў ішчэ сапраўднага бою. Праўда, нека ўскосным чынам пісьменнік зазначае, што малады настаўнік Барэзніка, Бортнік, Палкоўніца «выжылі іх (Вадзіна і Сцяжына — В. Ж.) з інтэрната». Але гэта перамога наўрад ці пераканала ў чым-небудзь Вадзіна і Сцяжына, бо вельмі ўжо густа пакрыла іх плесень індывідуалізма і абыякавасці.

Пэўную цікавасць прадстаўляюць у зборніку кароценькія замалёўкі «Мінскія поры года». Апавяданні называюць іх неглыба, бо яны пазабаваны колькі-небудзь дакладнага сюжэта. І. Грамовіч падае тут асобныя карціны працоўных будняў беларускай сталіны, выказвае сваю радасць і захапленне адноўленым, узніклым з палілішчэ Мінскам. Замалёўкі «Мінскія поры года» хутка нагадаюць аскізы да мастацкага паэзіі.

Значную частку зборніка «Рына-Марына» складаюць невялікія апавяданні пад агульным загалоўкам «Вачмі маленства». Відань, і адраманаванасць гэтых твораў дзіцячых аўдыторый. З веданнем дзіцячых псіхалогіі, дзіцячага свету, усёпрыянальна напісаны такія апавяданні, як «Ірынка», «Пяруна страляе», «Выпаў снег» і іншыя. Пісьменнік нешта адмоўна ў агляду пэдагагічнага асяродка ўнутраныя галасы і ход думак дзіцяці. У думі і сядомасці якая самаа звязаныя з'яві навакольнай рэчаіснасці, вылікаюць шматлікія ўражанні, перажыванні, асацыяцыі. Як відань, пісьменнік любіць дзіцяці і можа для іх пісаць.

Аднак ёсць у цыкле «Вачмі маленства» і апавяданні, якія не вызначаюцца жыццёва сюжэта, неадстаткова глыбока раскрыты і іх характары маленькіх героюў. Часта яны ўваўляюць сабою апісанне маладзёрагодных фактаў ці проста перадачу анекдатычных сюжэтаў («Гусель», «Дзіва»).

Большасць апавяданняў зборніка напісана жывой і вобразнай беларускай мовай. Але вядуць ўсё ж трыпаццёва сэнсавыя недакладнасці, не заўсёды ўдала выкарыстаны параўнанні і асобныя словы. Восць прыклады: «Гадасна было бачыць па сусвету закончы дом, прыгожы, румяны, як прарог, выняты з пецы». Нам здаецца, што такія асацыяцыі вельмі далёкія ад асацыяцыі, якія могуць узнікнуць у рэчаіснасці.

Або: «Будь ён (дырэктар школы — В. Ж.) скупы на словы, але (?) на яго нішто не скардзіўся» («Благітная брошка»). Тут у наўнясці сэнсавая недакладнасць. Выходзіць, што скупы на словы заслужыў таго, каб на яго скардзіліся. «Ён хукае ў далоні і смачна разгладжае імі вільготную сівыну» («Мінскія поры года»). Не на сваім месцы напэўна стаіць тут слова «смачна».

Урэшце, нам халелася б зрабіць агульную заўвагу, якая датычыць многіх апавяданняў зборніка. Вельмі ўжо абедна, а іны раз і зусім трафаратна падае пісьменнік партрэтныя характарыстыкі. Наўрад ці гаворыць пра героюў тэатральныя замалёўкі: «Сінія вочы падлетка Марыны былі спакойнага, задуманага, бадай што халоднага» (апошняя прытым не зусім стасуецца з характарам героіні); «Траба, між іншым, прызначыць, што Антон сімпацічны. Чарнабровы, блявы, а вочы — сінія» («Калі пайсці антонаўкі»); «Яўхім быў думка, прыгожы і спадабаў яе, сінявоку і чарнабровую Барбару» («Прыязджай, сыноч!»).

Нігдзельна не ўсе гэтыя асобы, у большасці выпадкаў прыватныя недахопы, зборнік апавяданняў І. Грамовіча «Рына-Марына» цікавы і змястоўны.

В. ЖУРАЎЛЕУ.

Фота В. Лунейкі. (БЕЛТА).

Разведчыкі будучыні

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мікалай закончыў вучылішча, атрымаў спецыяльнасць слесаря. Пэўны час працаваў у Балтыску, потым быў прызначаны ў рады Савецкай Арміі. Армія стала для хлопца сапраўднай школай выхавання.

Дэмабілізаваўшыся, прыехаў у Мінск і прышоў на будаўніцтва завода атаматэхнічных ліній. На будаўнічай пляцоўцы ў той

Тут не павінна быць сумна

Поліакі! Каля гэтага горада, якому ўжо адзначаюцца стагоддзі, разгарнулася будаўніцтва пераходнага нафтавага індустрыяльнага тэатра. Тут, на старажытнай польскай зямлі, к яму сцягнулі голкі ўнізшчыя прамысловыя карпусы і адначасна камуны буйнейшага ў Еўропе нафтаперапрацоўчага заводу.

...Калі ездзіш у аўтобусе па гладкай асфальтавай дарозе з Паладкі на станцыю Баравуха, асабліва добра бачыць новую будову. Яна ва ўсю шырыню раскінулася на лесеўм берэзе над рэчкай Дзвінаю. За ёю шуміць аснова бору. Кожнага, хто падыходзіць тут, рэдуе перш за ўсё велізарны размах будаўнічых работ. Толькі ўлетку мінулага года ў гэтых месцах павялічыліся першыя атруды маладых будаўніцтваў. За які-небудзь год у лесе выраслі тры дзесяткі тыпавых інтэр'ятаў, узводзіцца 11 шматпавярховых будынкаў. А трохі і далей, у другім малабачным кутку Прыдзвіння, ствараецца асноўная вытворчасна-тэхнічная база «Нафтабуд».

Пінерны гародок, або Нова-Палак, як яго цяпер называюць, штодзённа жыве, напружана працуе ў сваім жыцці. Юнакі і дзяўчаты, большасць якіх прыйшла сюды па камсамольскіх публіках, энергічна працуюць на цаглянай каапіраванай сцені і тынкавых будынках, калючы кставацца да новых жылых аб'ектаў. З раніцы да вечара ўзростам не сыхае шум земляробчых машын, шораг будаўніцтваў і пад'ёмных кранаў.

За дружнай работай на будоўлі час іціць неперымтна, а вольны час зазначаюцца зменамі іцітвенна звычайнай павольна, наганячы на людзей сум. «Чым бы заняцца? Як правесці астатак вечара?» — такія пытанні задае сабе малады Пінернага гародка ў вольны ад работ час. Арганізаваны масавага культурнага аддзачку сярэд рабочых амаль ніхто не займаецца. Праўда, туюшчышчам-камсамольскае Галіне Германтай і Раісе Башчыні з брыгады Галіны Сяргун зараз не да аддзачку — яны да глыбокай ночы прасяжваюць над паўручышчам на завочнае аддзяленне Віцебскага педінстытута. Знаходзяцца занятая і дзяўчыца з другога інтэр'ята — Тамара Прохарава, Каця Гутова, якія ў вольны час займаюцца мастацкім вышываннем.

Але ж не ўсе ўмеюць вышываць не кожны схілым сядзець цэлымі вечарамі за чытаннем. Відзочна, юнакі і дзяўчаты жадаюць рэгулярна наведваць клуб, удзельнічаць у гуртках мастацкай самадзейнасці, літаратурных дыскусіях, павяшчаць сваё спартыўнае майстэрства. Але гэтыя формы мастацкага аддзачку пакуль яшчэ недаступныя для нафтабудцаў.

Нас могуць запытаць: «А вы хочаце, каб за такіх короткіх тэрмін можна было ўсё паспеець зрабіць?» Так, але да гэтага трэба імкнуцца! Безумоўна, адразу гэтага не зробіць. Але ж сама неабходна ўмовы для кар'ерыста аддзачку людзей стварыць можна і неабходна. Хіба нельга было, скажам, своечасна зладзіць у эксплуатацыю клуб на «Нафтабудзе» і такім чынам вырашыць асноўную праблему з месцам для правядзення масавых мераўпрыемстваў? Мы гэтага жадваем і ўсё гэтае ў нашым клубе ў «Нафтабудзе» ўжо зробілі. Але ж камсорт УНР-121 (імявацца так, Сабір) брэд абавязальнасці чалкам зачынаць будаўніцтва клубнага памяшкання, але за-

ўсёды гэтым перашкаджае нейкія прычыны. Асабліва моцна затрымаўся аддзачку клуб з-за ўнутраных адрэчальных работ. Іх аказваўся не так шмат. І шчыра залюба да падпісання акта аб адрэчэнні ў эксплуатацыю новага будынка ў ім ужо, хоча і зраду, кінае рэабілітацыя пачала адмаістраваць фільмы. Гэта была вялікая радасць для маладых будаўніцтваў. Побач з клубам паявілася і летняя танцавальная пляцоўка.

— Восемь толькі танцаў у нас больш пад гармонію... — гаворыць цыцляр Мікалай Кукоў. — А нашы гарманісты, самі ведзеце, якія музыканты: граюць польку або факсорт — усё на аднім манер... — А чаму б вам не арганізаваць у паслэку самадзейна дуэты і квіксты аб устанавіць радыё? — Такі аркестр, кажучы, ужо існуе — адкажаў малады хлапчэ. — А карысці ад яго пакуль не відаць. Ён выступае, калі яму будаўніцтва, больш дакладна — калі грошы паявіцца... Радыё ў нас таксама ёсць, ды ўмацаваныя ішчэ не нажылі.

Вось так і атрымавацца: тое ёсць, другога няма. Нават танцавальныя вечары ў Пінерным гародку праходзіць вялі і неікава, пад дэманстрацыю музыку. А пры непасрэдным жа ўдзеце камсамольскага камітэта гэтыя вечары можна наладзіць з вялікай выдумкай і густам. Звычайна ўдзельнічаюць юнакі і дзяўчаты, не ведаючы папулярныя меры, танцаваць да ўпаду. Чаму б кіраўніку вечара (а такі абавязкова павінен быць) не праводзіць з імі масавыя гульні, развучаюць новыя харавыя песні? І, вядома, калі не заўсёды мэтажна выкарыстаць у якасці «акампаніятара» самадзейнага аркестра, то танцаваць пад радыё ўжо неабходна ўвесці ў сістэму.

Ды хіба на правядзенні танцавальных вечараў, якія каваляў, свет кавам смюбоў? Жыць, «свет кавам смюбоў» Хіба нельга зладзіць больш змястоўнага віду аддзачку? Пінерны гародок разумеюць у такім бліжэй суседстве з цудоўнай прыродай: вакол лесу, прыроднага гародка, варты толькі камітэту камсамольскага (сакратар В. Лукаша) па-сур'ёзнаму загаварыць з маладымі, напрыклад, аб будаўніцтве лодачнай станцыі, футбольнага поля і іншых спартыўных аб'ектаў. Але ж сапраўды мае не давацца, які сцігі чалавек не заручыцца ўласнымі рукамі ўсё зрабіць і пасадзіць маладых дзяўчат на тэрыторыі пасёлка!

Шкада толькі, што камсамольцы «Нафтабуд» ішчэ раз марудна ператвараюць у жыццё свае ідэі і планы, якія датычацца пытанняў культуры. Так, напрыклад, наладзіць добрую думку — зрабіць сярэд лесу, прэстыж тэатра на 650 месцаў. Але май ужо канцавіца, а тэатра пакуль не відаць. Яна безпаказнажны і развучыцца выцягваюць некалькі камсамольскія і прафсаюзныя вяржакі, калі гурткі заходзіць аб мастацкай самадзейнасці. Паводле іх слоў, спробы арганізаваць гурткі былі, але, маўляў, узніклі цяжкасці з падборам кіраўніцтва. Ці да твару камсамольскаму і прафсаюзнаму актыўна пусканы рукі пры першых жа цяжкасцях, якія, дарчы, можна пераадолець.

Праўда, калі мы запыталіся ў Міністра рабкоў калектыву УНР-121 (імявацца так, Сабір) брэд абавязальнасці чалкам зачынаць будаўніцтва клубнага памяшкання, але за-

рашы некалькі хораў, аркестраў і танцавальных гурпа. А для гэтага ў першую чаргу трэба найбольш таленавітых людзей з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

2 чэрвеня на сцене Русскага тэатра БССР імя Горькага калектыва нашага тэатра пачынае паказ спектакляў з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

Гастролі Тэатра імя ЛКСМБ

2 чэрвеня на сцене Русскага тэатра БССР імя Горькага калектыва нашага тэатра пачынае паказ спектакляў з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

Новыя матэрыялы пра Янку Купалу

2 чэрвеня на сцене Русскага тэатра БССР імя Горькага калектыва нашага тэатра пачынае паказ спектакляў з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

2 чэрвеня на сцене Русскага тэатра БССР імя Горькага калектыва нашага тэатра пачынае паказ спектакляў з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

2 чэрвеня на сцене Русскага тэатра БССР імя Горькага калектыва нашага тэатра пачынае паказ спектакляў з самадзейнасці павяшчаць на курсы баяністаў, дыржораў-харавакоў, рэжысёраў, каб потым мець уласныя кадры кіраўнікоў самадзейнасці мастацтва — сапраўдных патрыяцтаў будучага нафтабудца.

На будаўніцтве ёсць не толькі зольныя спевакі, танцоры, аматары драматычнага жанра, але і пачынаючыя літаратары. Яны знаходзяцца ў лепшым становішчы, чым малады, якія спробаваць сілы ў мастацтве. Пацягнуцца пазыты згрупаваліся ў літаратурнае аб'яднанне вакол мясцовай шматтыражы «Сцяг працоўных». На старонках газеты часта можна сустрэць вершы В. Лукшы, бетоншчыка А. Гурніна, маляра Галіны Пітравой, кацарага Я. Левіна, карэктара Г. Петуховай і інш.

Хочацца толькі пажадаць, каб літаратурнае аб'яднанне не замыкалася ў вузкая кола творчых інтарэсаў, а стала цэнтрам па прапагандзе сярэд працоўных пасёлка, дапамагаць маладым будаўніцтвам і кіраўніцтвам у калгасі і нават у Палак, а ў велізарным тэатральным калектыве самадзейнасці мастацтва не атрымаў да свайго сапраўднага развіцця?

Нельга забываць, што іменна рабочы калектывы — невычарпальныя крыніцы народных талентаў. Трэба толькі выпатнаць музыкант, які імкнецца б вывясці зольных людзей і прыцягнуць іх да ўдзелу ў мастацкай самадзейнасці.

Іменна такім музычным кіраўніком і зарэкамандвала сябе ў будаўніцтве школе Зінаіда Пітравая Маханькова, якая скончыла ішчэ да вайны харэаграфічнае вучылішча і працягнула час працаваць на прафсаюзнай сцене. Паважліва і з увагай і рэспэктамі аб яе занятках з юнымі выхаванцамі, мы не ўтрымаем, каб не запытаць: — А вам ніхто не прапанаваў узвесці на сьцебе кіраўніцтва і самадзейнасцю нафтабудцаў?

— Дзяўчаты-будаўніцы шмат разоў прыходзілі да мяне і цікавіліся, калі я імі буду займацца. Але кіраўніцтва тэатра такіх прапановаў мае не рабіць. А мне сабой набірацца нечак німак... Выходзіць, не такія ўжо трагічныя абставіны з кадрамі для самадзейнасці на «Нафтабудзе», як да гэтага часу ўваляў у лабудомку і камітэце камсамольска тэатра. Добра пабудавана, можна і ў сваім рабочым асяроддзі знайсці патрэбных людзей для кіраўніцтва харавымі, танцавальнымі і драматычнымі гурткамі. Ці не пра-гэт» сведчыць прыклад з Маханьковай, якія жыве тут жа, у Пінерным гародку, і мае ўсе ўдзелныя пыты пастаноўчыкам танцаў.

Зараз ствараецца струнны аркестр, і які добра, што для кіраўніцтва не спатрэбіцца «напісваць» спецыяльнага музыканта са сталіцы. За дыржорскі пульт стане прасты рабочы, бетоншчык В. Шурко, які індэчна разбіраецца ў музыцы. Вядома, правільна, што нафтабудцаў звыклаўся ў Віцебскае музычнае вучылішча з просьбай, каб да іх накіраваў на работу некалькі студэнтаў — выпускнікоў. Але спадзявацца толькі на тое, што кіраўнікоў прышлывуць у вобласць або са сталіцы, відаць, не трэба. У Пінерным гародку ёсць магчымасць ствараць раён.

Поліакі раён.

Вильня, 22 августа 1914 г. ВЕЧЕРНЯЯ ГАЗЕТА. Выходит еженедельно. Подписная цена: 30 коп. Цена в номер: 2 коп. № 691. Адрес: Вильня, ул. Троицкая, 3.

В. Я. Брюсов в Вильне. По письмам как заботал. Из Янки Купалы. По письмам как заботал. Лишь да каліна, Золотые сны сплетали. Мы с тобой, дівчина, Кой-кавісь, шудзілі, Волныя берэзы, Намі шпенталі, шест

Вершы Юркі Лявоннага

М а л а н н я

На самадзейнай і эстраднай сценах у канцы дзевяцінаці і пачатку трыццаціх гадоў часта можна было пачуць названыя беларускія прыпеўкі і частушкі. Іх выконвалі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці і артысты розных беларускіх тэатральных калектываў — выдурчанага, рабочага, рабоча-маладзёга і калгасна-саўгаснага тэатраў. Падчас калгасна было знойдзі аўтара твораў гэтага папулярнага жанра, здаралася, што прыпеўкі і частушкі адносілі да народнай творчасці. Але аўтарам многіх гэтых твораў быў паэт Юрка Лявоннага. Яго вершы, напісаныя на наздзеньні тэмы ў лёгкім рытме, часам ператвараліся ў прыпеўкі і частушкі. А час ад часу аўтар і сам звяртаўся да гэтага жанра, ведаючы, як ахвотна спявае прыпеўкі народ. Музыку на яго тэксты пісалі кампазітары Н. Сакалоўскі, І. Любан, А. Туранкоў, В. Тэрэўскі, М. Чуркін, С. Паланкоў, М. Манісон і іншыя. Юрка Лявоннага — пісьменнік выключна сучаснай тэмы, прычым сам выконваў і творчасць, мы ўяўляем гэтага светлавокага, з кунарнай чумрай, рухавага, вясёлага юнака ў скрутанай куртцы героем свайго часу, сапраўдным камсамольцам-актывістам.

Паэт Юрка Лявоннага (Лявон Мікалаевіч Юркевіч) нарадзіўся ў 1907 г. у гарадскім пасёлку Чэвушы Магілёўскай вобласці ў сям'і служачага. Пасля заканчэння пачатковай школы пачаў вучыцца ў Магілёўскім педтэхнікуме, а ў 1934 г. скончыў літаратурны факультэт Мінскага педагагічнага інстытута імя М. Горькага.

Літаратурную дзейнасць Ю. Лявоннага пачаў у 1924 г. У беларускую пазію ён прыйшоў праз газету. Паэт прайшоў добрую школу журналіста, аддаючы шмат увагі працы ў нашым перыядычным друку. Ён паспяхова супрацоўнічаў у абласной магілёўскай газеце, дзе былі надрукаваны яго першыя вершы, праявіўшы замалёўкі і нарысы. Потым працаваў у газетках «Звязда», «Літаратура і мастацтва», часопісе «Работніца і сялянка Беларусі» ў Мінску.

Ад лірычных вершаў, часамі прароцапаісальнага характару, ад замалаванна роднымі краямі (глядзіце магілёўскія літаратурны альманыхі «Дняпроўскія ўсплёскі» і «Раніце» ён пераходзіць да публіцыстычнага характару. Ён усе гэтыя і глыбей пачынаў разумець тая змена, што прынесла сацыялістычнае жыццё, і сваімі вершамі адказваў на эстэтычны запатрабаванні часу. Паўднёвыя яго творы, прысвечаны камсамолу, калгаснаму будаўніцтву, новаму побыту, савецкім жанчынам, Савецкай Арміі, сацыялістычнаму будаўніцтву. Гэтыя наздзеньні паэтычна твора амешчаны ў зборніках «Камсамольскія вершы», «Штурм» (1930), «Жалезныя віхуры», «Разбег» (1931), «Угрук», «Стала і мужна» (1932), «Смелым крокам» (1935).

Многія яго вершы друкаваліся на старонках газет і часопісаў («Чырвоная змена», «Савецкая Беларусь», «Звязда», «Работніца і сялянка Беларусі», «Чырвоная Беларусь»), рэкамендаваліся ў рэпертуар мастацкай самадзейнасці і ахвотна выконваліся яе ўдзельнікамі.

Ю. Лявоннага пісаў таксама і празаічныя творы. Гэта былі апавяданні і нарысы, прысвечаныя тэме сацыялістычнага будаўніцтва, энтузіязму нашай першай півгодзі. Некаторыя з іх надрукаваны ў зборніку нарысаў «Крок півгодзі» (1931). Ён быў падрыхтаваны зборнік апавяданняў, якія друкаваліся ў альманахах, часопісах і газетках («Дняпроўскія ўсплёскі», «Маладзёж», «Полымя», «Вясна», «Савецкая Беларусь», «Звязда», «Чырвоная змена» і інш.).

Памёр пісьменнік у 1944 г. Зараз рыхтуюцца да друку зборнік выбранных вершаў Ю. Лявоннага, з якога мы друкуем некалькі твораў.

А. ЕСАКОЎ.

За акном—завея.
На сасне
ад ішаўкоў марозу
стыгне вешце.
Але ў гэтую завею,
у сніг снэг
траба быць на сходзе
у сельсаветае.

Пачакаць,
каб снэг крыху прайшоў?
Дык мо' прыдзецца чакаць
ажно да рання...
Не,
хай бачыць ночка кашую
і хусцінку шэрую Маланні..

Вечер-злюдей
шарыць па раллі
і з-за куту
паглядае ў стаўні.
Сеня лекцыю
«Жанчына і новы шлоб»
прычытае ўвечары настаўнік.

За акном—завея.
Сніг снэг...
Твару месіка
адразу не прыкмеціш.
У Маланні думкі
аб аясне
і пра новы быт
на цымным снэг..

1931.

Пераклічка паравозаў

Адценнямі яблык гатунку апорт
Лізуў адлячора дарогу,
І веер прыносіць
З далёкіх дзён
Жалезны, хлаючы скрагат.

Цудоўнай сімфоніяй гукаў і фарб
За паркам трамвайным будынк.
І там—зелены ліхтарняў,
І стралячы жар,
І ростані таюць,
як дымкі.

А супраць усходаў,
Дзе блікі настурый,
Ляглі, як аздоба вакзалаў,—
Тугу па ахвара сама рываюцца
У проценькі помнік звязала.

З барханаў Турксібэ,
З Каўказскіх вышынь,
З палёў ільняной Беларусі
Цячуні зшалоны сырцу і машын
У цёплым
і ладным
хаўрусе.

У час гэты
Смела гасцей запрасі
Вясёлым, аснежаным ранкам,
Складваю гамай трывогі і сія
Людзона свісткі на пастанках.

Магутных артерыяў свежую кроў
Па ўсім арганізме краіны
Наўважана нясце цяжковы строй
Праз бурмы,
завеі
і стын!

Учора не рэйкі гулі пад гарой.
І стома не кратала цела,
У суровай капелянай
Такою парой
Адозва ЦК палымісела.

Вялізнымі зрухамі ў новай сябце
Пахмуры сценны набракі:
— На бойку з прастоямі
Узнаймаем сябе,
Ганьбуем прарывы і брак мы!

І сёння —
Ля топак,
у бяску машын,
Не людзі—індустрыя богі!
Прамеллі шырцае рабочай душой
Манометрам перамогі.

...Тут праца кіпіць
На мажорным страі
Упарты ударніцкі тыдзень,
Таварызаротам савецкіх краін,
На зайдзрасць нязлічаным злыднем!

І ўспомніўшы тых,
Што калісьці ляглі
У змаганні на шчасным парозе,
Як волаты росквітэ
нашай зямлі,
З рамонтных плывуць паравозы.

Грукочы каталмі
І прагнаючы жыць,
І кожны вібрэруе мускул.
Заецца, змятучы яны ўсе рубяжы
І возьмуць любую нагрукку.

Празрыты сямроўк
Па-над пляцам расіер
Месцам вытаным джэмпер.
...Крычаць паравозы
ў стэповы прастор.
Праз ярэсць нябачаных тэмпаў.

1931.

Далёкі рэйс

...Хмаркі не любіць Конго,
Кожны прамень—штылет.
Кожны працэп на гонгу,
Што ў лорда Сінгрэй на стаде.
Выдзеш за бэлым сценя—
І ў раскаліцы багне...
Чорнае дрэва Эбену
А Томі яшчэ чарной.
Хлопчэк не ведае стомы...
(Гнуткай спружыняй—бамбук)
Часта і ўночы Томі
Будзіць

Праразлівы стук.
Томі трамбове граві,
Томі шаруе шкло,
Томі рыхтуе каву
На вярчэнні

«Фай-о-кляк»,
Рана ў душы надлом
Кінуў нялюды лёс...
Мошна захоўвае Том
Кроплі няспякаемых слёз.
А за плантацый станам
Сету пукліваў лям.
Вабіць красой акіну
Вод неабяжаны дыван.
І на рывідзе ў бухце нездзе
Параход.
У лёгкай пені—шуму звенні,
Ціхі хол.

З альм сцягам, смелым шагам
Стаў ён тут
Будзе ўрані да змяркання
Перагуд.
Чысты, новы ён партовы
Толькі госяць...
Дымкі таюць... Бы чакае
Ён кагось.

Беды мой, бедны Том!
Дзе ж вясёлы дух,
Пяны юнацтва ром,
Дым непалаўных скрух?
Лёс непрыгнеты твой

Спыле напруды шрот,
Над кучаравы твай галавой
Прылямаюць за годам год...
Кіньма пакуты, Том!
Бачыш—на рывідзе, там—
Светлы, плывуць дом
Кажа аб ішчасні дні...
Сарна трывожны стук...
Кіньш Мілора тут—
Забудзеш яго руку
І звар'яцеш бамбук.

Вепер!
не дзімі,
не дзімі...
Не гушыш
сцяну лям...
У сарцы
не будзе зіма,
Калі будзе такі
акія...
Ноччу
Паўднёвы крыж.
Ноччу—
агі...
агі...
Месці!
Хоць ты
з гары
На маленкі дзень зірні!

— Што гэта?
Вахта...
Адуць!
Гоман
і радасць.
І смех.
Зараз хай сотні куць—
Томі вершы ясны!

Кожыцца воды ў дзень
Хваляў чаруе ірга—
Тому лабога адна
Прыстань—порт Ленінград!

Галоўнае было абыйдзена

Гаворка аб падрыхтоўцы да абласнога нарады работнікаў культуры Магілёўшчыны была яшчэ ў пачатку года. Нарату некалькі разоў акладалі, пераносілі і, нарэшце, дацягнулі да канца мая.

Сабралася каля 400 чалавек. Апрача работнікаў культуры ў ёй удзельнічалі загалічны аддзел прапаганды і агітатыв райкомаў партыі, наместні старшын райвыканкомаў. Усе спрыяла таму, каб распачаць вялікую і змястоўную размову аб пашырэнні форм і паліпаўнаці зместу дзейнасці культуры-асветных устаноў.

Летас у фойе будынку, дзе адбылася нарада, былі арганізаваны выставкі, якія адлюстравалі рост і дасягненні культурна-асветнага вобласці, паказвалі перадавы вопыт. Вострае рэагаванне выклікалі пэўныя характарысты на тых, хто зрываў і прыводзіў культурна-асветную работу. Сёлета ўдзельнікі нарады сустраці голыя сценны. А часу, каб наладзіць гэтую выставку, было больш чым дастаткова. І паказанне яе ёсць што. Толькі ў гэтым годзе прычытана ў вобласці звыш 4 000 лекцый, дакладу, большасць з якіх прапанадуецца рашэнні XXI з'езду КПС.

У калгасках пабудавана каля 100 новых клубаў. Ільняныя агалды мастацкай самадзейнасці выклікалі вялікі рост гурткоў і калектываў. Іх зараз налічваецца 2 300 і аб'ядноўваюць яны каля 30 000 удзельнікаў. У вобласці з'явіўся першы Народны тэатр, зване жогу прысвоена старошанаму драматэатру Магілёўскага клуба чыгуначнікаў. Аб'ядноўвае першы выпуск драматычнай студыі пры абласным ДOME народнай творчасці. Ёсць дасягненні ў рабоце бібліятэк, распаўсюджванні кніг, кінаабслугоўванні насельніцтва.

Даклад аб задачках, якія ставіць перад культурна-асветнамі вобласці ў святле гістарычных рашэнняў XXI з'езду КПС, зрабіў начальнік абласнога ўпраўлення культуры тав. Барановіч. Ён ахапіў усе галіны культуры-асветнай работы, прыводзіў нямаля лічбы і факты. Але не было ў дакладзе той вострай прычыны крытыкі, якая заўсёды выклікае жывое рэагаванне аўдыторыі і прымушае сур'ёзна задумаць тых, каго яна закранула. З неапраўданай давернасці дакладчык не назваў ніводнага провиніша работніка культуры, які страціў пачуццё адказнасці за даручаную яму справу, не праявіў належнай ініцыятывы, паяцненія ў хвацце жыцця. А такіх у нас ёсць шмат, нажалі, няма.

Назвычай радасна тое, што ў вобласці з'явілася многа новых імён сапраўдных энтузіястаў культурна-асветнай работы, людзей, якіх працягуюць з творчым аганьком, праявляюць ініцыятыву і вынаходлівасць. Добра арганізавана прапаганда рашэнняў XXI з'езду КПС Вялікай-паўскай сельскай клубам Хоніскага раёна. У клубе створаны стонцы з шыкавымі матэрыяламі аб самігодны краіны, рэспублікі, вобласці, раёна, мясцовага калгаса «Бальшавік». Цікава аформлены і фасад клубнага будынка, сістэматычна праводзіцца лекцыі і даклады. Для чытання іх прыцягваюцца лепшыя лектарскія сілы сельсавета і раённага цэнтра. Загалічы клуба тав. Мурашка па

свай ініцыятыве ажыццяўляе шэфства над чыровым кутком жывёлагадоўчай фермы, праводзіць тут гурткі, чыткі гает і кніжак, дапамагае ў арганізацыі нагляднай агітатывы. Нематчыма дакладна вымерша ўздзеянне культуры-асветнай работы на гаспадарчыя справы. Але тав. Мурашка можа з поўным правам ганарыцца сваёй долай працы, унесенай у справу росквітэ калгаса «Бальшавік». Вылучаць вопыт работы Вялікапаўскага сельскага клуба прызначалі са Смаленскай вобласці, з раёнаў Магілёўшчыны. Вельмі цікава было б і ўдзельнікам нарады паслухаць жывое слова загалічы перадавога сельскага клуба. Але такога выступлення не адбылося.

Кінемеханікі Магілёўскага раёна змагаюцца за ганаровае права называцца калектывам камуністычнай працы. Яны дасягнулі ўжо адвучальна вынікаў і ў выкананні плана на ўсе паказчыках, і ў павышэнні культуры абслугоўвання сельскага гледачка. Аб іх поспехах сведчыць заваяванае ў першым квартале другога месяца ў рэспубліканскім спаборніцтве. Колькі павучальнага, карыснага маглі б узвуч з іх вопыту кінафактары вобласці. Але перадавога кінемеханіка Магілёўскага раёна мы не бачылі на трыбуне нарады.

У вобласці ўкараніваюцца такія новыя формы абслугоўвання насельніцтва, як работа бібліятэк са свабодным доступам да кнігі, як беспрылавачы продаж кніг у магазінах. І пра гэты вопыт не скажаў ніхто з выступальнікаў. Не гаварыліся аб лепшай агітатыве, лепшай сельскай лектарскай групе. Такім тынам, галоўнае — амен перадавым вопытам работы — аказалася на нарадзе абыйдзеным.

Кадр! Яны вырашваюць поспех у любой справе. У вобласці вельмі няладна з кадрам культурна-асветнай работы. Многія з іх не маюць сярэдняй адукацыі. Вялікая цяжучасць з аб'яднаюцца пазіроў на жанчын, якіх прызначваюць у Гродна з Мавіска, Ленінград, Кіева.

Некаторыя прыгажуні самі прычосваюцца, глядзячы на замежныя часопісы. Але вясельна «канадкі», «конскі хвасты» адно выклікаюць смех у людзей.

Днямі ў Гродна я вымадка пачуў размову:

— Чула! Нарэцце, прыехаў!
— Дзе спыніўся?
— У гасцініцы «Нёман»! Чатырнаццаты пакой з тэлефонам!
— Ты ўжо была?
— Была, але не завілася. Чарга страўняны. Ужо набраў заказу на два дні. Я завісаўся на тры і чабы запісала, рыхтуў сто пяцьдзесят рублёў!

Гэта ў Гродна звятаў на некалькі дзён майстар па жаночым прычосках з... Вілінь і нягаспажчы на высокую пазіроў, пачытаў адна ў другой грошы, абм талкі трапіць да славуэта майстра. Што ж, гэта і не дзіўна. Бо няма на свеце маладой жанчыны, якая б не хацела быць прыгажэйшай, чым яна ёсць, і дзела гэтага яна гатовя на любыя ахвары.

Я. ТАРАСАЎ.

Сустрэча ў вёсцы Далёкія

У ДOME культуры вёскі Далёкія Відаўскага раёна на самай граніцы з брацкай Літвой і Латвіяй праводзіўся нядаўна семінар культурна-асветнай работы. Дзе ўдзельнічалі гэтага семінара прыехалі беларускія пісьменнікі Э. Валасевіч і П. Кавалевіч. У сельскім ДOME культуры сабралася і многа жыхароў вёскі Далёкія — калгасніцаў і служачых. Адбылася цёплая, таварыская сустрэча, якую адкрыў сакратар РК КПС С. Лапыраў.

П. Кавалевіч расказаў прысутным аб поспехах рэспублікі за апошнія гады, аб дасягненнях беларускай літаратуры і планах пісьменнікаў рэспублікі ў самігодзі. Э. Валасевіч прачытаў свае байкі.

У заключэнне, сустрэчы адбыўся вялікі каніцэт калектыву мастацкай самадзейнасці вёскі Далёкія.

І ў шматлікіх адрасы Масквы, Мінска, Віцебска і Талачына пасылаўся аніанімі, у якіх ён з гразю змяшталі Казаровіча, а заадно з ім работнікаў райкома партыі і райвыканкома.

— Усім дам копаці! Спалыў ўсе дашчоткі! — сідзячы зубы, пырыскаў алоўнай сілінай на паперы Цыгалаў.

Але аніанімі, з якіх цераз край ліўся бруд, не давалі жаданых вынікаў.

Тавы Цыгалаў удасканаліў свой метад. Сына Анатола, студэнта першага курса Кожанаўскага тэхнікума механізацыі сельскай гаспадаркі, прымуціў пісаць пад калірку папелініцы, поўныя абразы лісткі на кіраўніцтва калгаса і раёна. Так казалі, наладзіў... надпоўную рукапісную «друкарню». Лісткі таварыскі да дасяці экзэмпляраў, а то і больш, гэты раз'ясненны пажарнік раскідваў на сценах дамоў, ляпіў на тэлеграфных ступах магістралі Масквы — Мінск, на прыдарожных дрэвах па шляху Кожанава — Орша. У апошні час ляпіў гэтыя лісткі нават на вагонах прыгарадных цягнікоў. Такім чынам, стараўся пакліць паставіць на колы, пуціць па ройках.

Вось да чаго дадумаўся!.. І па сённяшні дзень у гарадскім пасёлку Кожанава Талачынскага раёна чадзіць паклініцкая галавешка... Тут будзе дарэчы зноў прыгадаць народную прымаўку: колькі вярочачку ні віць, а канцу ле ўсё-тагда будзе не цяжка. Але ж за гэта час бы ўжо і ўзяцца.

А. ДРЫЛЬ,
У. КОРЗУН.

„Мір хацинам“ — на тэлеэкрane

Мінская студыя тэлебачання адзначыла 60-годдзе за дня нараджэння вядомага беларускага празаіка і драматурга Ільі Данилавіча Гурскага.

У перадачу быў уключаны нарыс аб жыцці і творчасці пісьменніка (аўтар Т. Халкевіч) і ілюстрацыяныя фрагменты з першай кнігі новага раманна І. Гурскага «Мір хацинам» (сцэнарый і паставоўка Ус. Кухты).

У тэлевізійнай паставоўцы перад гледачамі прайшлі вобразы большага Сяргея Галавіна (Ю. Шумакоў) і яго сябра—тэлеграфіста Уласа Буд-

ніка (К. Сянкевіч), прадстаўнікоў варажска боку—эсэры Настасі Вахчылы (Л. Старадубава), генерала Балуева (народны артыст БССР С. Брыля) і камісара Часовага Урада Жданова (В. Святлоў). Ролью аднаго дзеяча Камуністычнай партыі і палкаводца Міхала Васільевіча Фрунзе выканаў артыст Рускага драматычнага тэатра БССР Юры Сідараў.

На здымку: сцэна з тэлевізійнай паставоўкі «Мір хацинам».

Фота Яўр. Ахлімовіча.

Аб важных „дробязях“

Колькі дзвучаць! І чаго яны сабраліся на вуліцы? Можна, дадуць, што ў магазін паступілі новыя дываны ці швейныя машыны? Не! Тут не магазін, а цырульня, і дзвучаць чакаючы сваёй чаргі.

А вась і дамская зала. На плошчы ў 12 квадратных метраў працуе аж сем майстроў! Ад награтай апаратуры — духата, як у лазні. У «зале» няма крана, вяду носяць з ішага пакою, таму ад бесперапыннага хаджэння ў пакойчыку цесна і яшчэ больша.

Завіўку робіць па прычыпу «абы хутчэй». На сем майстроў ёсць толькі адзін сумшылы апарат і адзін апарат для мыцця галавы. Звычайна кліенткі вышываюцца і карыстацца. Патраціўшы і так звыш дзень, яны ўжо спышаюцца дадому.

Зрабіць добрую прычоску ці завіўку — справа нялёгкая. А гродзенскія цырульніцы з кожнай шавяляроў распраўляюцца праз якія паўгадзінны.

І вось, калі раней нашы дзвучаць мелі прыгожыя прычоскі, дык цяпер яны падобны адна на адну, як тавы слашчэнікі. Ба ўсё вядзася завіўка «пад баран», «пад каркуду», і яны з аб'яднаюцца пазіроў на жанчын, што прызначваюць у Гродна з Мавіска, Ленінград, Кіева.

Некаторыя прыгажуні самі прычосваюцца, глядзячы на замежныя часопісы. Але вясельна «канадкі», «конскі хвасты» адно выклікаюць смех у людзей.

Днямі ў Гродна я вымадка пачуў размову:

— Чула! Нарэцце, прыехаў!
— Дзе спыніўся?
— У гасцініцы «Нёман»! Чатырнаццаты пакой з тэлефонам!
— Ты ўжо была?
— Была, але не завілася. Чарга страўняны. Ужо набраў заказу на два дні. Я завісаўся на тры і чабы запісала, рыхтуў сто пяцьдзесят рублёў!

Гэта ў Гродна звятаў на некалькі дзён майстар па жаночым прычосках з... Вілінь і нягаспажчы на высокую пазіроў, пачытаў адна ў другой грошы, абм талкі трапіць да славуэта майстра. Што ж, гэта і не дзіўна. Бо няма на свеце маладой жанчыны, якая б не хацела быць прыгажэйшай, чым яна ёсць, і дзела гэтага яна гатовя на любыя ахвары.

Рэсце матэрыяльнам дабрабят працоўны. Чаму ж не набыць сабе додкую вопратку? Чаму не зайсці ў цырульню? Але ў Гродна яшчэ не пакла-

паціліся аб тым, каб цырульні поўнасьцю задавальнялі густы людзей.

Людзі не падобны адзін на другога. Значыць, цырульнік павінен быць майстрам сваёй справы, каб дагладзіць кліенту. Але як гэта зрабіць, калі чалавек не ведае асноў касметыкі і анатоміі? Каб усяму гэтаму навуццоў майстроў, трэба адкрыць спецыяльныя школы цырульняга майстраства.

У цырульнях Гродна не халае высокакваліфікаваных майстроў. Як наладжана іх падрыхтоўка, відаць з наступнага прыкладу.

— Увага! — крычыць ён. — У цырульні на Сацыялістычнай зноў Сятка Каравяева бясплатна стрыжы! Хадзем да яе!

Света трціт год безнадзейна сядзіць у сямім класе. Па ўросту з дзённай школы не перавалі ў вярчэнню. Каб не швэндалася без работы, бачкі спікіўлі яе ў цырульню.

Святлана колькі тыдняў бясплатна стрыгла нудэвай галавы хлапчуку з бліжэйшай двароў, а калі крыху «набала руку», ёй даручылі больш «калдзаныя» аперцыі: яна стрыгла камандзіравачына. Потым ёй прысвоілі адпаведны разрад і перавалі працаваць у жаночую залу, дзе яна і цяпер «жалезіць» кліенткам, якіх дагладзіць пагадзіліся вышпеліць усе пакеты, абм толькі была зроблена завіўка. Такім «падрыхтоўка» майстроў-цырульнікаў выклікае нямаля нараняўні ў тых, хто карыстацца іх паслугамі.

Калісьці зубы рвалі далёкія ад медыцыны людзі, пераважаю ў лязных. Цяпер гэта гучыць, як анекдот. На жалю, у Гродна справа цырульняга майстраства яшчэ знаходзіцца на такім анекдатычным узроўні. Фінансавы план гродзенскіх цырульняў выконваюць, мясцовае начальства ім задаволены.

Наша сацыялістычная сістэма дае неабмежаваны магчымасці планаваньня і ажыццяўляць любыя задумкі. Мы ўжо сёння ведаем, якімі ў нас будучы пельнявы прэз год, які будучы будучы пельнявы адзетакстанцыяныя ткані і г. д. Але мы часам забываем пра бытавыя «дробязі».

Трэба, каб і ў нашых цырульнях быў наведзены адпаведны парадок.

А. КАРПЮК.

Навіны культуры і мастацтва за мяжой

Мільён гледачоў прыняў удзел у першым этапе сёлетага фестывалю фільмаў на вёсцы, які штогод адбываецца ў сельскіх мясцовасцях Рускай Народнай Рэспублікі. На фестывалі дэманструюцца фільмы на сельскую тэматыку: іх прагледу суправаджаюць лекцыямі, адукацыямі, наладжваюцца сельскагаспадарчыя і кніжныя выставкі.

Першая албанская опера «Мрыка» кампазітара Пранка Яхана (лібрэтка Лазара Сілічы) — вялікі крок наперад у галіне нацыянальнай музыкі краіны.

Албанская газета «Башкіні» піша з вышкі чатырнаццатага года з дня выдвалення, і вось мы ўжо слухаем нашую першую оперу. Ші ж можна было меркаваць, пачытаў падобнае пры антысавецкім рэжыме?

Першым крокам на шляху на стварэння швейцарскай народнай оперы называюцца ў нямецкай газеце «Культур» сумесную працу Фрыдрыха Дзюранмата разам з кампазітарам Паўлам Бурхардтам над тавары «Франк V», прысвечаным дванаццацігоддзю Цюрхскага тэатра. Гэта сьвярджае, што пасля смерці Бертальда Брэхта найбольш значны спярод драматургаў, якіх пісьму на нямецкай мове, дзіцця прыдурчак Дзюранмат, перу якой належыць многа сціжных твораў, сцэнарый фільма, тры апошні і нарысы. Найбольш папулярная яго п'еса «Візіты старэйшай пані».

Фрыдрых Дзюранмат дэбютаваў у драматургіі дзевяці год назад. «Правіце працы ў мастацтва», сьвярджае Дзюранмат, — нагадае ў публічнай меры пагэт на Месці. Старт—гэта задума. Першапачаткова знаходзіцца пад уплывам сілы прыцягнення Зямлі, што азначае самае задума. Затым становіцца Мемшына ў сельскіх мясцовасцях Рускай Народнай Рэспублікі. На фестывалі дэманструюцца фільмы на сельскую тэматыку: іх прагледу суправаджаюць лекцыямі, адукацыямі, наладжваюцца сельскагаспадарчыя і кніжныя выставкі.

Вядзь, сапраўды, як піша ў аглядае прэсы польская газета «Жыццё літарак», «ігра ў нейтральнасць, якую вядзе Дзюранмат» — «музыка іграе паказвае «хутка прымадзіць да вяртаснасці і ўзнагарод. Але ші доўга вядзасца не вёсці? Мелінаваты пачынаюць... траіць няпэўнасьцю. «Сіла прыцягнення» грошай аказалася машын славутай «нейтральнасці». І ці не з'явілася новы твор Дзюранмата першым крокам «нейтральнага» пісьменніка ў балота ракіцыйнай буржуазнай літаратуры? Час пакажа.